

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj X.

V saboto 11. decembra (ranozimna) 1852.

List 99.

Hebrejske melodije.

Po angleškem L. Byron-a, poslovenil Jeriša.

XXIII. (Konec.)

Iz Joba.

Duh je minul me: vidil pred očmi
Razkrit obraz sim nevmerjočnosti —
Na vse je spustil sen se, razun mne —
Tu stal brez lica — al božanski je:
Mesó ob kostéh si učutil sim derhteti,
I vlas ko vlažni vstajal, čul doneti:

»Je človek mar čisteji od Bogá,
Ki Serafe celó za motne ima?
O! glin ve, ki v prahi bivata,
Molj vas prežije, i pravičneje ste?
O stvarce dne, kih žit pred nočjo ugasne,
Slepé za širno luč Modrosti jasne!«

Priporočilo novih kmetijskih orodij.

Priporočilo preše za šoto (Torfpresse).

Dr. Waltl v Pasavi (Passau) je iznajdel mašino, s katero se da šota kaj dobro prešati. Bavarski glavni kmetijski list (landwirth. Centralblatt von Baiern), da na vprašanje od več strani tole na znanje: „Preša za šoto, ki jo je dr. Waltl iznajdel, je tako napravljena, da 4 delavci v 11 urah 2400 šotnih ceglov sprešati zamorejo, brez da bi treba bilo šote v lepih (rednih) kosih izrezovati. Dosti je, če je med temi štirimi delavci le en močen možák, eden zna fant in dvoje žensk biti. Mašina velja le 12 do 13 fl.

Gospodarji! ki šoto za kurjavo režete in prodajate, omislite si to močno hvaljeno mašino. Bi utegnila dobra biti.

Priporočilo patentiranih nožatih škarij za obrezovanje tert (Kremser Rebmesserscheere).

Kakošno važno delo je obrezovanje tert, da se ne skazé, ker se taka kvara dolgo potlej neda več popraviti, je vsacimu vinorejcu znano.

Janez Keusch v Kremsu v doljni Austrii je iznajdel take nožate škarje, ktere so župani 25 županij vinskih krajev za nar bolji tersni rezilnik poterdili, ker se z njim lepo in čisto brez poškodovanja terta obrezuje, delavec veliko manj vtrudi in delo na pol hitrejši opravi.

Ker je v letašnji razstavi kmetijskiga orodja tudi Dunajska kmetijska družba te nožate škarje s sreberno medaljo počastila, jih na tako veljavno priporočilo priporočimo tudi slovenskim vinorejcem.

Koliko veljá, ni povedano v časniku Dunajske kmetijske družbe; naročila na to „Rebmesserscheere“ se pa pošljejo pod nadpisam: „Herrn Johann Keusch, Zeugschmied in Krems in Niederösterreich.“

Kmetijske skušnje.

(*Skušnje z raznim gnojem na senošetih*). Poleg Lüneburga na Hanoveranskim so neko veliko senošet razdelili na 10 delov, in vsakteri del so drugač gnojili; čez en del so vodo napeljali.

Skušnje o tem so učile, da

- 1) nar več sená je zraslo na delu z vodo močenim; za tem
- 2) na tistim delu, ki je bil s sajami pognojen (ktere pri nas vse premalo obrajtamo); 3 vagane so jih djali na 1 oral; za sajami
- 3) se je nar rodovitniši skazala sol (gnojna sol) spomladi potresena, 154 funtov na pol orala; za soljo
- 4) šotni pepel (Torfasche), 3 vagane na oral, za tem
- 5) svečarski pepel; 2 vagana na oral, za tem
- 6) dobra njivna perst, za to
- 7) cestno blato, za tem
- 8) gnojnica, 8 sodcov na oral, pozimi napeljana, za to
- 9) še le živinski gnoj iz hleva.

Nar manj je tedaj izdal na senošeti hlevski gnoj, menda zato, ker nar več njegove rodovitne moči se na senošetih pod nebó skadí.

Naj bi bile te skušnje našim modrim kmetovavcam kazálo, kaj se travnikam nar bolje prileže in njih rodovitnost pomnoži.

(*Da zajic sadnih drevés ne gloje*) svetje nek kmetijsk rusovsk časnik, naj se drevó z ovčjo kervjó namaže. Kmetovavci na Rusovskim naberajo kerví v jeseni zaklanih ovác in jo spravijo na hladnim kraji; na zimo se s to kervjó, naj bo karkoršna koli, namaže deblo drevés, kolikor ga zajic doseči zamore. Noben zajic se tako namazaniga drevesa ne dotakne. (Tudi pri nas je znano, da je dobro drevesni mazi iz apna, ilovce ali gnoja tudi kerví primešati).

Besedica o zadevah kmetijskih družb.

Kakor pri nas na Krajskim, tako je vsled očitnih razglasov tudi na Dunaji in na Štajarskim, da nekteri gospodje udje nočejo letniga plačila družbi odrajtovati. O ti zadevi beremo ravno v 3. listu 2. tečaja Štajarskiga družbniga časnika sledeče resnične besede: Čmu so družbi udje, ki samo